

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

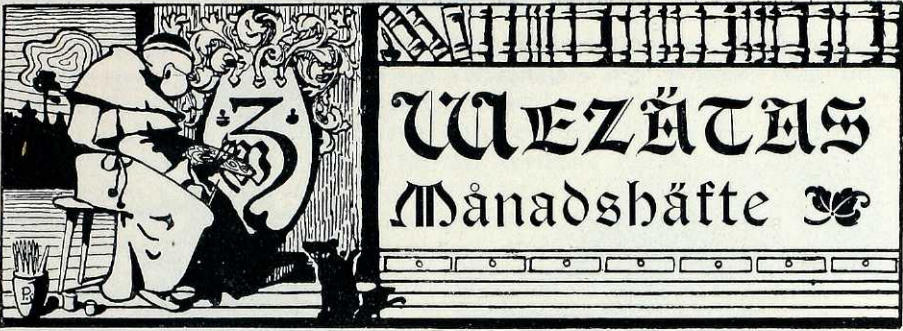
№ 2

JEB'R.

1902

W E Z Ä T A S
Månads = Häfte

UTGIVFVARE: WALD. ZACHRISSONS BOKTRYCKERI A.-B., GÖTEBORG

N:o 2

FEBRUARI

1902

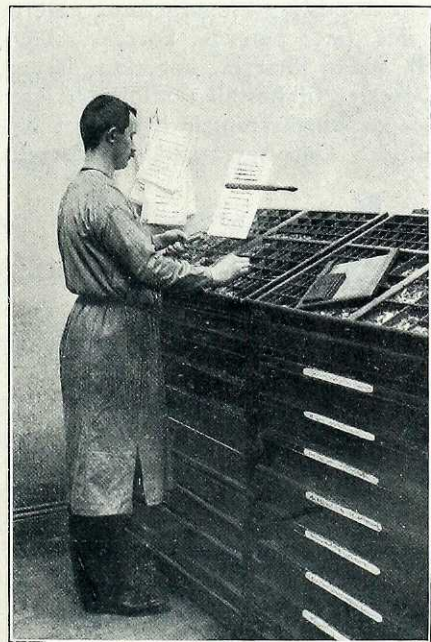
NÅGRA UPPLYSNINGAR OCH RÅD FÖR TRYCKSAKSBE­STÄLLARE

Å det för trycksaksbeställare kanske kan vara af intresse veta huru med deras beställningar förfares från det de inlämnas å tryckeriet, tills upplagan expedieras färdig, framställes här en kortfattad redogörelse öfver förloppet.

Det, som önskas tryckt, bör alltid vara skrifvet så tydligt som möjligt och hälst å endast *ena* sidan af papperet, emedan detta underlättar sättarens

arbete och således minskar kostnaden för trycksaken.

Sättarens ställning vid kasten under arbetet

arbete och således minskar kostnaden för trycksaken.

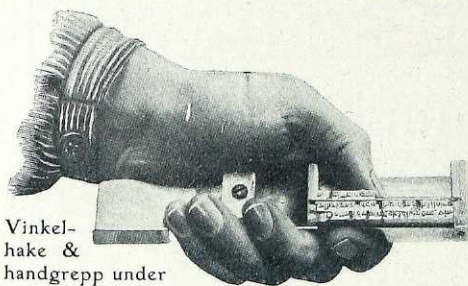
Första proceduren arbetet vanligen får undergå är *sättningen*, hvilken tillgår sålunda, att sättaren ur sin »kast», där de olika bokstäfverna och teck-

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K
L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	
V	W	X	Y	Z	Å	Ä	Ö	ß	&	
ä	å	ö	ü	ë	é	ê	ë	ï	ï	ö
ë	t	ç								
ú	ü	ë	ç	s	t	u				
ó	ó	k	l		m	i				
l	l	æ	œ	h						
é	ë	æ	œ	c						
ä	å	-	b	a						

r	w	x	y	z						
v	ø	ø								
n	o		q							Haltvor
e	d		p							Fyrkanter
			g	i						Oredratar

Kasten och dess indelning

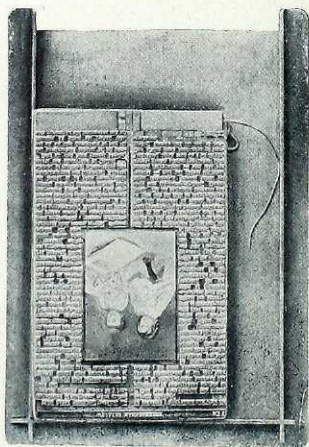
nen äro ordnade i sina särskilda fack, bokstaf efter bokstaf och i enlighet

Vinkelhake & handgrepp under sättningen

med manuskriptet*, sammanplockar stilarne i »vinkelhaken» och utslutar dem i rader och sidor, allt efter arbetets beskaffenhet.

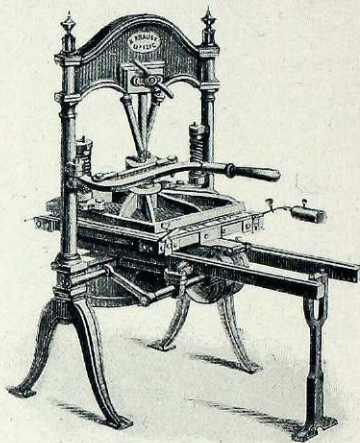
När sättningen är färdig göres ett korrekturafdrag i handprässen. Detta sändes, (med påtryckt korrekturstämpel), sedan först ett korrektur lästs å tryckeriet, till beställaren som däri äger göra de anmärkningar han anser behöfliga. Därefter återsändes korrek-

En i ett s. k. »skepp» uppsatt sida ur denna tidskrifts första nummer

turet till tryckeriet, och bör beställaren vederbörligen å korrekturstämpeln an-

* Manuskript benämnes den af beställaren inlämnade skrifna eller tryckta texten.

En s. k. Handpräss, som användes för korrekturaftryck

gifva om det godkännes eller om ett nytt korrektur önskas. I förra fallet tryckes på beställarens risk arbetet, efter att de i korrekturet gjorda anmärkningarne blifvit ändrade.

Somliga beställare bruka i korrekturen göra ganska väsentliga ändringar, hvilka mycket väl i manuskriptet kunde ha införts; detta vållar sättaren mycket arbete och ökar kostnaderna för

Endast för korrekturläsning. Ej prof å tryck eller papper.	
.....Korr.	Nytt korr. önskas!
Afsändt d.	Godkäändt.
WALD. ZACHRISSONS BOKTRYCKERI A. B. GÖTEBORG	

Korrekturstämpel

detsamma. Det ligger därför i beställarens eget intresse, att lämna ett fullständigt utarbetadt manuskript, så att större ändringar, hvad textinnehållet beträffar, ej i korrekturet behöfva göras.

För korrekturändringar användas vissa tecken, hvilka å vidstående sida närmare åskådliggöras:

Förekommer en *oriktig bokstaf*, öfverstrykas den med ett vertikalt streck. Midtför samma rad där rättelsen sker, strykes ett liknande streck i marginalen och där brevid den bokstaf, som i stället skall införas. Få icke alla rättelser rum midt för den rad dit de höra, göres i stället för det vertikala strecket ett annat tecken t. ex. *Y, H, P, d, L* etc., hvilket i marginalen, och där rättelsen göres, återupprepas. Något af dessa tecken användes äfven då ett eller/ äro öfverhoppade (detta senare benämnes *lik*). */k/e*

Då en bokstaf af *annan stilsort* insmugit sig i ett ord, göres en ring omkring rättelsen i marginalen eller också en streck under samma. Är en *bokstaf utegåmd* anmärkes detta med att draga ett streck emellan de bokstäfver där den felande bokstafven skall insättas eller, om detta ej låter sig göra, öfverstrykes en af de *bredvidstående* bokstäfverna och båda utskrifvas i marginalen. Flera ord satta två gånger kallas *bröllop* och det tecken som i marginalen angifver borttagningen är *h* (*deleatur*, borttages). */e/ /s*

Orätt ordningsföljd betecknas i marginalen med ett *∞* eller *∩*, *om men* den oriktiga ordningsföljden sträcker sig öfver mera än en rad och flera ord skrifves öfver hvarje ord 1, 2, 3 o. s. v. i den ordning orden önskas och ett *Obs!* ut-sättes i marginalen. */ea H*

Om utslutningen mellan två ord stigit upp, så den af färgvalsen erhållit färg och framträder synlig (detta kallas *spis*), anmärkes detta med ett dubbelkors *#*. */#*

Upp- och nedvända bokstäfver och tecken anmärkas i marginalen med *∧* (*vertatur*, omvändes). */A*

Skola bokstäfver, ord eller rader *skiljas* åt betecknas detta med *∩*; skola de där *emot närmare ihop* användes tecknet *∪*. */∩ ∪*

Stå raderna sinsemellan ej raka anmärkes detta med två vågräta linier i marginalen. *=====*

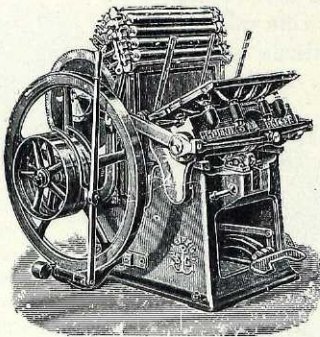
Otydliga bokstäfver anmärkas som vanliga fel. Sönliga däremot med ett *∪* under bokstafven som på vanligt sätt utskrifvits i marginalen. */a Y d*

Önskas ett eller flere ord särskildt betonade utmärkes detta med *kursiv*, hvarvid orden understrykas, och om ännu kraftigare betoning önskas användes *halffet* eller *halffet kursiv*. Spärrad stil (hvilket numera sällan användes) anmärkes med att i marginalen sätta *∩*. */t h e*

Då radens indrag är oriktigt sättes ett *∩* och då raden kommit för långt ut i marginalen sättes ett *∩*, i båda fallen åtföljdt af ett *Obs!* i marginalen och de yttre spetsarne af anmärkningen inuti texten på den plats dit förflyttningen bör ske. *∩* *[ny rad]*

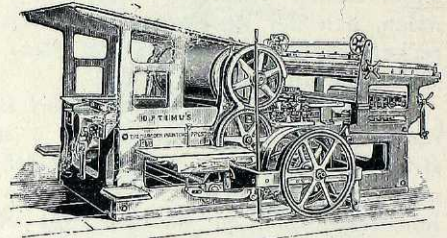
Och då ny rad ej behöfvades sättes ett *∩* eller *Obs!* i marginalen. Alla rättelser böra tydligt skrifvas i marginalen och midtför den rad dit de höra. *∩*

Då sättningen blifvit tryckfärdig inslutes den i en järnram och insättes i

Digeltryckpräss

snällprässar samt rotationsmaskiner, hvilka äro de tre hufvudtyperna. Då tryckningen af hela upplagan är verkställd uttages åter sättningen ur prässen, hvarefter sättnen »aflägger» sti-

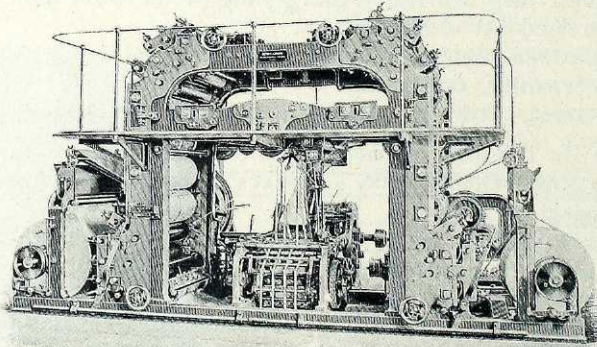
Amerikansk snällpräss

tryckprässen, hvarefter den, då en del förarbeten blifvit gjorda, tryckes. Att här närmare beskrifva tryckproceduren faller sig något svårt, då prässar finnas af en mängd olika konstruktioner och arbetet i de olika prässarne följaktligen utföres på olika sätt. Man skiljer dock mellan digel- och

larne på sina resp. platser i »kasten» för att därefter åter användas för uppsättning af andra arbeten.

Den tryckta upplagan däremot forslas till bokbinderiet i och för möjligen behöfliga efterarbeten eller också för att inpackas och expedieras.

Oscar L. Isacson

Tvilling-Rotationsmaskin

FÖR BRUNNS- OCH BADORTER ATT BEAKTA!

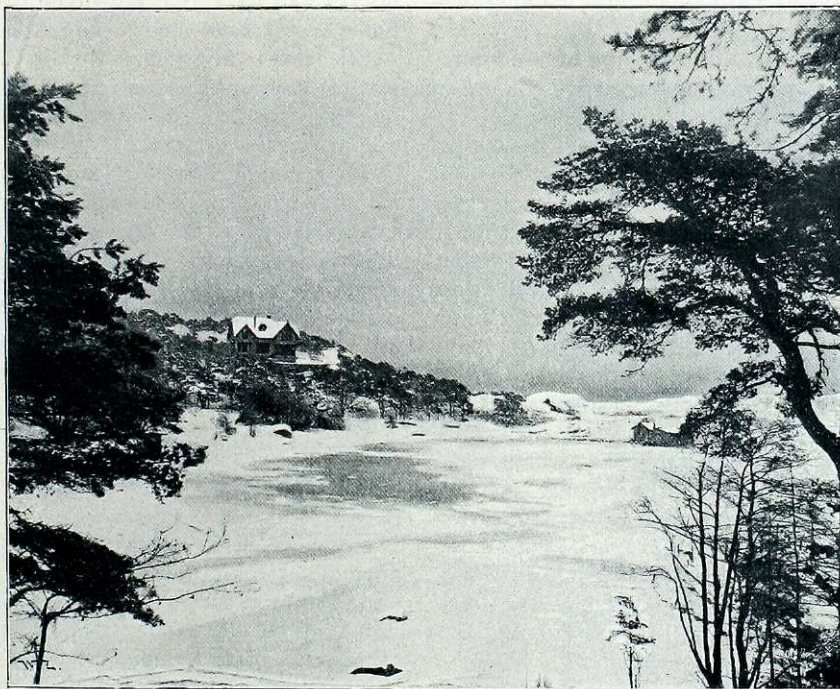
Snart börjar man tänka efter hvar man skall tillbringa sin sommar. Man tager reda på lämpligaste *Brunns- eller Badort* och efterhör prospekt etc. För *Brunns- och Badorterna* är det därför mycket lämpligt att snarast beställa sina prospekt och söka åt dem förlåna ett iögonfallande och tilltalande utseende. Detta såväl hvad den yttre utstyrelsen som äfven hvad illustrationer och tryck beträffar. Att vi utföra dylika

trycksaker såsom specialitet är måhända kändt. Af erfarenhet veta vi, att ett arbete som måste forceras, icke blir så tillfredsställande som önskligt vore. Vi våga därför uppmana de vederbörande, som hafva att ombesörja prospekterna för kommande badsäsong, att redan nu sätta i gång arbetet för desamma.

Från några af landets större badorter ha beställningar å illustrerade prospekt redan ingått.

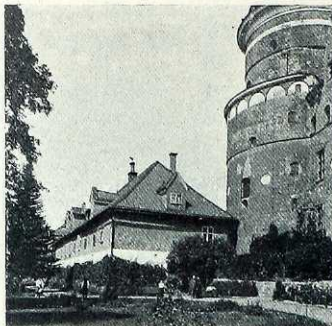

"NÄR SILLEN GÅR TILL!" PARTI FRÅN MARSTRAND AUTOTYPI EFTER FOTOGRAFI

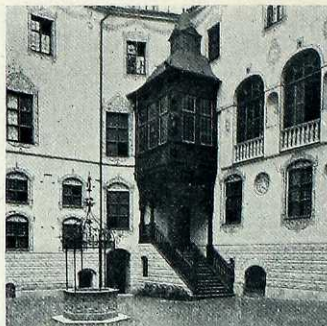

VINTERVY FRÅN SÄRÖ. AUTOTYPI EFTER FOTOGRAFI

AUTOTYPI
EFTER
FOTOGRAFI

AUTOTYPI
EFTER
FOTOGRAFI

YTTRE VY AF GRIPSHOLMS SLOTT. — BORGGRÄDEN

BÖCKER OCH MÄNNISKOR. UR ETT KÅSERI AF F. C.

»Säg mig hvad du läser, och jag skall säga dig hvem du är.»

För en skolgosse, som fått till uppsatsämne: »Säg mig med hvem du umgås, så skall jag säga dig hvem du är», löste frågan på följande rationella sätt: »Jag umgås med min pappa och min mamma och lektor L.»

Ett så utvaldt umgänge borde kunna åstadkomma en mönstergosse, tycker man, och ändå är jag böjd för det antagande, att namnet lektor L. fick på tungan tillhörde klassens värste tjufpojke.

Detta exempel skulle endast visa, hvilka tvifvelaktiga slutledningar man kommer till genom att som deduktion taga umgänget med människor och hur mycket säkrare det är att göra korrekta själsanalyser genom att forska efter det bokumgänge en person idkar.

Vårt umgänge är ytterst sällan själfvaldt eller grundadt på vår naturens innersta behof af andligt utbyte, och det är det *själfvalda* umgänget som sätter de varaktigaste märkena i vår personlighet. Det af förhållanden eller tillfälligheter påtvingade verkar oftast reagerande och är absolut förkastligt som bevis för uttryckets sanning.

En inbiten kättare och ateist kan gå

med sin gamla mor i kyrkan och leta rätt på psalmerna åt henne, hvilket bevisar att han är en öm son och en god människa, men det bevisar icke att han är religiös eller en »kyrkans vän». — Men om vi slå upp titelbladen i de böcker han läser, tror jag vi kunna säga hvars andas barn han verkligen är.

Sin lektyr väljer man väl själf, förutsatt att man är »en varelse med förnuft och fri vilja», därför bör den vara ett ojäfvigt vittne.

»Diktning är lifsbehof, som slagit sig på fantasien», har någon sagt. Och det samma kan sägas om läsning — synnerligast af romaner och poesi — hvilken för mången är ett slags surrogat för lif och handling. Sensationsintresset behöfver fyllas, och då lifvet icke erbjuder tillräckligt stoff, får fantasien — egen och andras — bestå omkostnaderna.

Dessa »läsare» äro en alldeles särskild klass och träffas både bland män och kvinnor, om än de senare f. n. utgöra största kontingenten.

En iakttagelse jag ofta haft tillfälle göra är, att en person som läst mycket under en viss tidpunkt af sitt lif, men sedan af en eller annan omständighet afbrutit därmed, kommit till en litterär stagnation, som är absolut ohjälplig.

Han har i sin ungdom läst och beundrat Dickens, Bulwer, Dumas och August Blanche; och dessa författare stå för honom som oupphinnliga snillen.

Du vet att han går och gäller för att vara en intelligent, för det allmänna intresserad man, och du spørjer honom kanske hvad han tycker om Brandes eller Ibsen eller Strindberg eller Heidenstam. Han ser på dig med ett leende, hälften ömkan, hälften ironi, öfver din naivitet att tro *honom* befatta sig med *nya* författare, då det finns Dickens, Bulwer, Dumas och August Blanche.

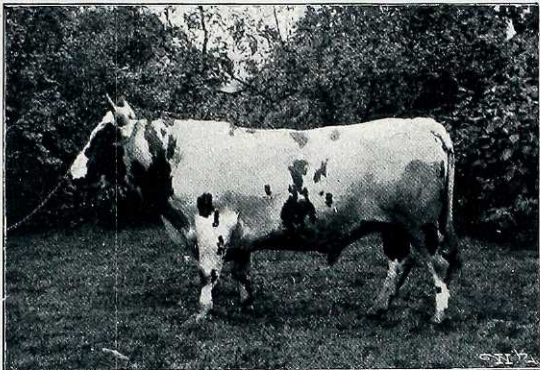
Ni skiljas från hvarandra med ömse-

sidigt förakt, och du muttrar för dig själf, att den mannens namn skulle en psykolog aldrig vilja sätta på en »frisinnad» vallista.

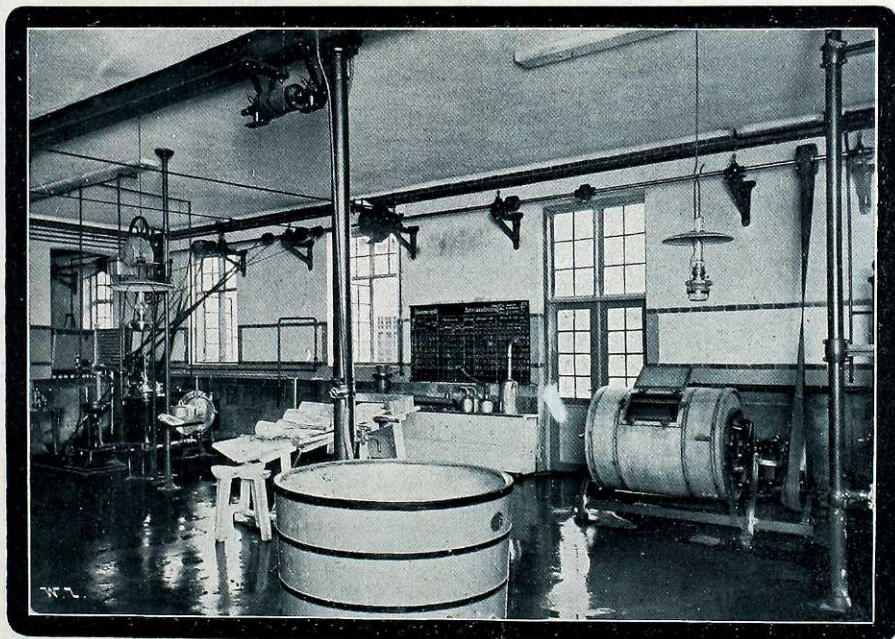
Man hör så ofta tal om att böcker äro för dyra. Det är icke sant; men de flesta som köpa böcker äro för fattiga.

»Jag ville så gärna ha någon tidskrift, men jag tycker inte vi har råd, de äro så dyra», säger värdinnan till sina gäster, som hon bjudit på sex rätter mat,

primörer och viner. Af höflighet göres ingen invändning mot absurditeten i hennes ord. Oändligt många säga på samma sätt. Naturligtvis därför att de icke *älska* böckerna tillräckligt.

AUTOTYPI EFTER FOTOGRAFI

MEJERIINTERIÖR FRÅN ALNARP.

AUTOTYPI EFTER FOTOGRAFI

ANNONSERING I GAMLA DAGAR!

NOTISER

KOPIEFÄRGSTRYCK. För firmor, hvilka använda flera olika slag af blanketter, remisserkännanden, krafmbref, räkningar och fakturor, kostnadsförslag m. m. är det af stor fördel att trycket kopierar samtidigt med skriften. Vi hafva mångårig erfarenhet i detta arbete och leverera stora kvantiteter till enskilda firmor, banker, försäkringsbolag m. fl.

Vårt kopiefärgtryck är »föirst rate».

För alla vänliga uttalanden om *Wezätas Månadshäfte* uttrycka vi härmed ett hjärtligt tack. Det är fägningsamt att erfara det så mycket intresse finnes för bokindustrien i vårt land. Densamma intager också en ganska

framskjuten ställning och står kvalitativt icke tillbaka för något annat europeiskt lands.

VÅR UTSTYRSEL. Vi komma att för hvarje nytt nummer vara klädda i olika omslag. I regel kommer samma »hand» att vara upphöfvet till såväl omslag som titelvignett. Sidorna pagineras fortlöpande på det att ärgången må kunna inbindas.

RELIEFTRYCK, icke blott upphöjdt, utan äfven modelleradt, som visades å omslaget till denna tidskrifts N:o 1, förhöjer i hög grad effekten af ett tryckalster. Vi äro genom vår klichéfabrikation och gravér-anstalt särskildt rustade för åstadkommande af detta omtyckta utförande af modärna trycksaker.

Fröken Lundequist och Herr De Wahl
i Harald Molanders: »En Lyckoriddare»

Duplex-Autotypi från Wald. Zachrissons Reproduktions-Atelier, Göteborg

*Revisions- och
Årsberättelser*

Matriklar

Säsong-Prospekt

Cirkulär etc.

Aktiebref

Bolagsordningar

**Wald. Zachrissons
Boktryckeri A.-B.**

Göteborg

Rikstelefon 342

WALD. ZACHRISSONS

REPRODUKTIONS

ATELIER

GÖTEBORG · RIKSTEL. 342

**KLICHÉER I
AUTOTYPI
FOTOTYPI
STEREOTYPI
& KOPPAR-
FÄLLNING**

GRAVERINGAR I MESSING

**FÖR BOKBAND etc. ≡
sigill och brännstämplor**

